

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

هنر و ادب فارسی

دوره پیش‌دانشگاهی

رشته هنر

شماره درس ۱۴۲۵

پارسا نسب، محمد	۸۰۰
هنر و ادب فارسی / مؤلف: محمد پارسا نسب. - تهران: شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی	/۷۱
	هـ-۷۲ پ/ ایران، ۱۳۹۱.
۱۷۲ ص. : مصور. - (آموزش دوره پیش‌دانشگاهی؛ شماره درس ۱۴۲۵)	۱۳۹۱
متون درسی رشته هنر دوره پیش‌دانشگاهی.	
برنامه‌ریزی و نظارت، بررسی و تصویب محتوا: کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف کتابهای درسی	
رشته هنر دوره پیش‌دانشگاهی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزشهای فنی و حرفه‌ای و کار دانش	
وزارت آموزش و پرورش.	
۱. ادبیات فارسی. ۲. هنر ایرانی. الف. ایران. وزارت آموزش و پرورش. دفتر برنامه‌ریزی و	
تألیف آموزشهای فنی و حرفه‌ای و کار دانش. ب. عنوان. ج. فروست.	

همکاران محترم و دانش آموزان عزیز:

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران - صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر برنامه ریزی و تألیف آموزشهای
فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

پیام‌نگار (ایمیل) info@tvoccd.sch.ir
وب‌گاه (وب‌سایت) www.tvoccd.sch.ir

این کتاب در کارگاه ارزشیابی محتوای کتابهای درسی، در شهریور ماه ۸۰ توسط
مدرسان منتخب سراسر کشور و اعضای کمیسیون تخصصی برنامه‌ریزی و تألیف کتابهای
درسی رشته هنر پیش‌دانشگاهی بر اساس نتایج ارزشیابی تکوینی مورد بررسی و تجدیدنظر
قرار گرفته است.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزشهای فنی و حرفه‌ای و کاردانش

نام کتاب: هنر و ادب فارسی - ۵۹۴/۴

مؤلف: دکتر محمد پارسا نسب

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل چاپ و توزیع کتابهای درسی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۰۹۲۶۶ ۸۸۳، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب‌سایت: www.chap.sch.ir

خوشنویس کامپیوتری: شهناز تخمه‌چیان

صفحه‌آرا: شهرزاد قنبری

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

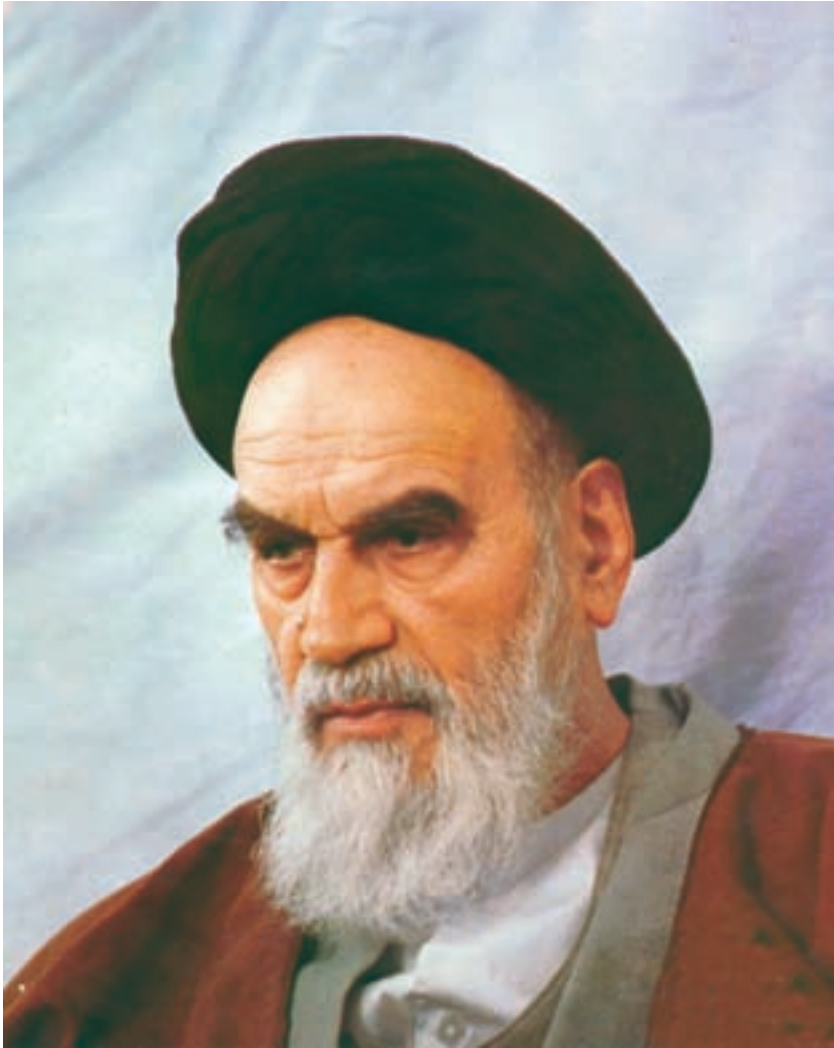
تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۴۴۵/۶۸۴

چاپخانه: سهند

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ سیزدهم ۱۳۹۱

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۱-۱۵۳۶-۵-۹۶۴-۱ ISBN 964-05-1536-1

وظیفه شاعران و هنرمندان است، که تکلیف خویش را نسبت به توده‌های محروم و بینوا و قشرهای مستضعف از راه آفرینش آثار شعری بدیع، و تابلوهای هنرمندانه جذاب ادا کنند، آثاری که خون گرم زندگی در آنها بجوشد. و جوهر حرکت و تصمیم از آنها ببارد، تا وجدانها بیدار گردند و جانها هشیار.

امام خمینی (ره)

فهرست مطالب

	دییاجه
ب. عوامل مؤثر در ایجاد موسیقی	۱
۸۳ درونی شعر	
۸۳ ۱. تجنیس	۴-۹ فصل اول - هنر چیست؟
۸۵ ۲. واج آرایي یا نغمهٔ حروف	
۸۹ ۳. لفّ و نشر	۱۰-۱۳ فصل دوم - ادبیات چیست؟
۹۲ ۴. مراعات نظیر	
۹۳ ۵. ایهام	۱۴-۲۳ فصل سوم - قلمرو شعر، نثر و نظم
۹۵ ج. موسیقی در نثر	
۹۶ د. شکل شعر	فصل چهارم - عناصر پنج گانهٔ شعر
	۲۴-۱۰۱
فصل پنجم - انواع ادبی	الف. عاطفه یا اندیشه
۱۰۲-۱۱۹ فارسی	۲۷
	ب. تخیل
فصل ششم - رابطهٔ ادبیات	۳۱
۱۲۰-۱۳۰ با نقّاشی	۳۶
	۱. تشبیه
فصل هفتم - رابطهٔ ادبیات با	۴۰
۱۳۰-۱۲۰ موسیقی	۲. استعاره / تشخیص
	۳. مجاز / اسناد مجازی
فصل هشتم - رابطهٔ ادبیات با	۴۷
۱۳۲-۱۴۵ موسیقی	۵۲
	۴. اغراق
فصل نهم - رابطهٔ ادبیات	۵۶
۱۴۶-۱۶۱ با هنرهای نمایشی	۵. کنایه
	۶. نماد
فصل دهم - رابطهٔ ادبیات	۵۷
۱۶۲-۱۷۰ با هنر خوشنویسی	۶۴
	۷. حس آمیزی
فصل یازدهم - رابطهٔ ادبیات	۶۷
۱۷۱-۱۸۰ با هنر معماری	۸. تمثیل
	ج. زبان
فصل دوازدهم - رابطهٔ ادبیات	۷۱
۱۸۱-۱۹۰ با هنر تئاتر	۷۸
	د. آهنگ یا موسیقی شعر
فصل سیزدهم - رابطهٔ ادبیات	الف. عوامل مؤثر در موسیقی
۱۹۱-۲۰۰ با هنر مجسمه‌سازی	۷۸
	بیرونی شعر
فصل چهاردهم - رابطهٔ ادبیات	۷۸
۲۰۱-۲۱۰ با هنر گرافیک	۱. وزن
	۲. قافیه و ردیف
فصل پانزدهم - رابطهٔ ادبیات	۸۱
۲۱۱-۲۲۰ با هنر سینما	